

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Артеменко Світлана Богданівна

Шмуратова Катерина Володимирівна

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

Україна

В сучасних умовах глобалізаційних технологічних трансформацій та активного еволюційного прогресу суспільства набуває актуальності проблематика раціонального використання економічних ресурсів, розвитку соціальної відповідальності всіх суб'єктів економічної діяльності. Звідси в контексті збереження позитивних наслідків глобалізації виникає потреба розвитку та впровадження засад соціально-орієнтованого економічного мислення. Зокрема, у вітчизняній студентській молоді, яка здатна виступати чи не найбільш соціально активним суб'єктом сучасних державотворчих процесів, ефективним інструментом функціонування соціально-економічної сфери в умовах глобалізації.

Необхідно підкреслити, що у науковій літературі найбільш поширеним є вживання терміну «економічне мислення», що тлумачиться як процес осмислення і переосмислення, засвоєння людьми нагромаджених суспільством економічних знань, що опосередковане багатьма суспільними факторами, але первинним складовим його об'єктом є економічний. Воно формується під безпосереднім впливом системи економічних законів і чим повніші знання про економічні закони у їхній складній суперечливій взаємодії, співвідношенні, тим повноціннішим є економічне мислення [3].

Соціально орієнтоване економічне мислення спрямоване на формування соціально відповідальної економічної поведінки, що передбачає, як знання економічних законів розвитку суспільства, так і усвідомлене, так би мовити, їх науково обґрунтоване застосування. Це зумовлює осмислення соціальних наслідків економічних рішень, їх впливу на уразливих прошарків населення, вирішення екологічних, соціально-демографічних, культурно-освітніх, духовних проблем постіндустріальних суспільств.

На сьогодні важливою вимогою освіти і науки в умовах глобалізації виступає підготовка не тільки високо кваліфікованих фахівців, але і соціально активної молоді, з громадянською позицією, високим культурним, моральним рівнем, з розвинутим соціально орієнтованим економічним мисленням.

Зауважимо, що особливе місце у професійній підготовці сучасних студентів відіграє науково-дослідна робота, яка за своєю сутністю виступає складовою професійної підготовки, що передбачає навчання студентів методології і методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницькій діяльності, озброєння технологіями і вміннями творчого підходу до дослідження певних наукових проблем [1].

Відомі науковці В. Гаврилюк, Л. Гусейнова і Т. Ісламишина на основі узагальнення експериментальних даних виокремили можливі рівні самореалізації студентів у навчально-дослідній діяльності: а) репродуктивно-стереотипний (розв'язання проблеми здійснюється згідно із засвоєними алгоритмами розмірковувань, діяльності, спілкування). Студенти постійно звертаються до викладача за детальним роз'ясненням вимог щодо завдання дослідження, алгоритму діяльності, прагнуть одержати швидкий результат з мінімальним докладанням зусиль; б) адаптаційний (студенти виконують навчальне дослідження на основі розробленого викладачем алгоритму). Цей рівень також передбачає відсутність у студентів стійкого прагнення до особистісно-ціннісного самовизначення і самореалізації в навчально-дослідній діяльності, зацікавленого опанування її культурологічних аспектів; в) творчо-рефлексивний (студенти, актуалізуючи свій особистісно-ціннісний, креативний потенціал, виокремлюють сутність проблеми, моделюють дослідну ситуацію, варіанти та способи її розв'язання). Використовуючи рефлексію, студенти критично аналізують одержані внаслідок своєї діяльності досягнення, особливо в інтелектуальному, культурно-науковому розвитку, виокремлюють бар'єри, які їм перешкоджають [2].

Науково-дослідна сприяє розвитку творчого потенціалу у студентів, формуванню у них навиків критичного мислення, вмінь опануванню науковою методологією та роботою з науковими джерелами, розуміння сучасних напрямків інноваційних досліджень, в тому числі й у галузях соціально-економічних наук, фундаментальними засадами системного підходу у поясненні соціальних явищ та процесів, формує зацікавленість студентів до проблем соціально-економічного розвитку, дозволяє залучити студентську молодь до наукових дискусій проблематики світового рівня.

До того ж в процесі здійснення науково-дослідної роботи у студентів формуються такі соціально значущі якості, як креативність, вміння спілкуватися з експертами з різних наукових галузей, соціальна активність та пізнавальність.

Науково-дослідна робота зумовлює формуванню у студентів важливих якостей, необхідних у професійній сфері: творчого мислення, соціальної відповідальності, вміння аргументації, критичного аналізу й систематизації фактів. При цьому залучення студентів до науково-дослідної роботи сприятиме вдосконаленню вже існуючої методики педагогічної роботи, перетворенню студента в активний суб'єкт навчального процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку прогресивної європейської освіти.

Вище означені аспекти науково-дослідної роботи сприятимуть розвитку соціально-орієнтованого економічного мислення, спрямованого на забезпечення ефективних механізмів функціонування сталого розвитку в межах ідеї соціальної відповідальності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Наукова робота студентів у системі професійної підготовки. – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/10540702/pedagogika/naukova_robota_studentiv_sistemi_profesiynoi_pidgotovki.
2. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / Михайло Миколайович Фіцула. – 2-ге вид, доп. – К.: Академвидав, 2010. – 454 с. – (Альма-Матер). – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/70158/pedagogika/vidi_formi_naukovodoslidnoyi_roboti_studentiv.
3. Соціальна економіка. Навч. Посіб. / Кол. Авт. О. О. Беляєв, М. І. Діба, В. І. Кириленко та ін. — К.: КНЕУ, 2005. – 196 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://buklib.net/books/25811/> <http://buklib.net/books/25811/>.

УЗАГАЛЬНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ДОСВІДУ ВИХОВАННЯ АДАПТИВНОГО СТИЛЮ ЛІДЕРСТВА СТУДЕНТІВ УЧИЛИЩ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Бортнікова Олена Володимирівна

*Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
Україна*

На сучасному етапі розвитку нашої держави досить стрімко відбуваються значні зміни у суспільно-політичній та економічній сфері. Масове колективне мислення, 50 було характерною ознакою минулого століття змінюється на індивідуальне мислення особистості, яка прагне бути самостійною та відповідальною, має активну життєву позицію та здатна адаптуватися до життя у соціумі, умови якого постійно змінюються.